

Oikeusrekisterikeskus
Rekisteripäällikkö Teemu Mikkola
PL 157, 13101 HÄMEENLINNA

20/3/2018

89/00/2018

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Viite: HE 9/2018 vp EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN LAUSUNTO

Lakivaliokunta on pyytänyt Oikeusrekisterikeskukseksi kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon asiassa. Lausuntoa on pyydetty erityisesti seuraamusjärjestelmästä.

Seuraamusjärjestelmä

Esityksessä ehdotetaan, että hallinnollista seuraamusmaksua ei voida määrätä valtion viranomaisille, valtion liikelaitoksille, kunnallisille viranomaisille, itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille, eduskunnan virastoille eikä tasavallan presidentin kanslialle. Oikeusrekisterikeskus kannattaa luonnokseen kirjattuja kansallisen liikkumavaran käytön puolesta esitettyjä näkemyksiä siitä, että hallinnollisia seuraamuksia ei määrättäisi em. viranomaisille.

Oikeusrekisterikeskus toteaa, että perustuslain mukaiset hyvän hallinnon taakeet, hallinnon laillisuusvaatimus ja tehokas laillisuusvalvonta yhdistettynä rikosoikeudelliseen virkavastuuseen ja vahingonkorvausjärjestelmään ovat riittävät keinot varmistamaan viranomaisessa tapahtuvan rekisterinpidon ja henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden.

Oikeusrekisterikeskus ei myöskään näe tarkoituksenmukaisena hallinnollisen seuraamusmaksun tai sakon määräämistä budjettitaloudessa toimiville valtion virastoille. Viranomaiselle määrättävä seuraamusmaksu tai sakko käytännössä johtaisi valtion varojen kierrättämiseen. Suoriutuakseen määrätystä maksusta niin, ettei säädöksiin perustuva rekisterinpito vaarannu, olisi todennäköistä, että viranomaiset joutuisivat turvautumaan lisämäärärahoihin.

Seuraamusten täytäntöönpano

Esitykseen sisältyy ehdotus, jonka mukaan tietosuoja-asetuksen 83 artiklan mukainen hallinnollinen seuraamusmaksu pantaisiin täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisessa järjestyksessä ja Oikeusrekisterikeskus huolehtisi täytäntöönpanosta.

Sakon täytäntöönpanolakin 1.1 §:n ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 kohta, jon-

Postiosoite
PL 157
13101 Hämeenlinna

Käyntiosoite
Wetterhoffinkatu 2
13110 Hämeenlinna

Puhelin	Telefax	Sähköposti
029 56 65631	029 56 65703	oikeusrekisterikeskus@om.fi

Oikeusrekisterikeskus
Rekisteripäällikkö Teemu Mikkola
PL 157, 13101 HÄMEENLINNA

20/3/2018

89/00/2018

ka mukaan laissa säädetyssä järjestyksessä pannaan täytäntöön myös yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu, jonka tietosuojavaltuutettu määrää.

Tietosuojalaissa hallinnollisesta seuraamusmaksusta ehdotetaan säädettävän 25 §:ssä. Esitystekstissä on todettu, että yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu olisi täytäntöönpanokelpoinen hallinnollista seuraamusmaksua koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Lainvoimainen päätös seuraamusmaksusta olisi täytäntöönpanokelpoinen. Esitysteksti on ristiriidassa hallintolainkäyttölain 31 §:n 3 momentin kanssa. Viimeksi mainitun lainkohdan mukaan, jos asiassa tarvitaan valituslupa, valitus ei estä täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos korkein hallinto-oikeus kieltää täytäntöönpanon. Tietosuojalain 23 §:n 2 momentissa puolestaan todetaan, että hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Mikäli tarkoituksena on se, että hallinnollinen seuraamusmaksu täytäntöönpanontapaiseen vain lainvoimaisen päätöksen perusteella, niin Oikeusrekisterikeskus esittää, että tietosuojalain 25 §:ään lisättäisiin täytäntöönpanokelpoisuutta koskeva uusi momentti. Säännöksessä tulisi olla erikseen maininta siitä, että hallinnollista seuraamusmaksua koskeva päätös on täytäntöönpanokelpoinen lainvoimaisena.

Hallinnollisen seuraamusmaksun täytäntöönpanon kannalta olisi tärkeä säätää myös seuraamuksen vanhentumisesta, koska sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa ei ole yleissäännöstä seuraamusten täytäntöönpanon vanhentumisesta. Edellä mainitusta syystä hallinnollisen seuraamusmaksun täytäntöönpano olisi tietosuojalaissa sidottava määräaikaan. Seuraamuksen täytäntöönpanon määräaika voitaisiin laskea esimerkiksi lainvoiman saaneesta päätöksestä eli lainvoimaiseksi tulleen päätöksen antamispäivästä lukien. Tämä määräajan laskutapa olisi selkeä ja se on käytössä monessa muussa Oikeusrekisterikeskuksella täytäntöönpantavana olevassa seuraamusmaksussa. Oikeusrekisterikeskus esittää, että tietosuojalain 25 §:ään lisättäisiin hallinnollisen seuraamusmaksun täytäntöönpanon vanhentumista koskeva uusi momentti, jossa säädettäisiin, että hallinnollista seuraamusmaksua koskeva päätös olisi pantava täytäntöön viiden vuoden kuluessa lainvoiman saaneesta seuraamusmaksua koskevasta päätöksestä.

Oikeusrekisterikeskuksen puolesta ei ole estettä sille, että Oikeusrekisterikeskuksessa huolehdittaisiin myös seuraamusmaksun täytäntöönpanosta edellyttäen, että tehtävän suorittamiseksi tarvittavat henkilöstö- ja muut resurssit osoitetaan. Määrättävien seuraamusmaksujen määrää ei esityksessä ole arvioitu, joten Oikeusrekisterikeskuksella ei ole mahdollista arvioida tarvittavaa lisähenkilöresurssien määrää.

Postiosoite
PL 157
13101 Hämeenlinna

Käyntiosoite
Wetterhoffinkatu 2
13110 Hämeenlinna

Puhelin

029 56 65631

Telefax

029 56 65703

Sähköposti

oikeusrekisterikeskus@om.fi